

Generációs beszélgetések

„Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot?”

Életkor: felső tagozat (11-14 év)

Eszközök: földgömb, projektor, internet, színes filctollak, papírok

Időtartam: 20 perc

Hányféle nép él a világban! Milyen színes, milyen sokféle a világunk! A Föld népeinek eltérőek a szokásaik, más nyelven beszélnek, s egészen másképp élik az életüket. Ma - ezen az állomáson - kifejezetten a fiatalok ismerkedési, párválasztási szokásairól beszélgetünk majd.

Hoztam néhány kirívó példát a fiatalok párválasztási szokásaival kapcsolatban:

Egy régi kirgiz hagyomány szerint, ha egy férfinak megtetszett a nő, egyszerűen elrabolta. A 20. században ez a tradíció jelentősen visszaszorult, azonban kutatások szerint a 2010-es évek elején a Kirgizisztánban élő menyasszonyok közel felét elrabolták. Természetesen sokszor ez a rablás úgy történik, hogy a pár már régóta ismeri egymást, de olyan esetekről is érkezett beszámoló, amikor a férfi egy ismeretlen nőt kényszerített az oltár elé.

A Kínában élő mintegy egymilliós thai közösség egyik aranyos, ősi udvarlási rituáléja szerint a tábortűz körül ülő és szövőmunkájukat végző fiatal leányokat piros takarókba burkolódzó és hangszeren játszó férfiak csoportja közelíti meg. Minden férfi kiválaszt magának egy nőt és szerenádokat ad neki. Ha az adott hölgynek megtetszik a neki éneklő udvarló, kihúzza a mellette lévő zsámolyt és hellyel kínálja kérését. A férfi leül, a vörös színű takaróval pedig beteríti mindkettőjüket.

Az Afrika középső területein (a Niger folyó mentén, Nigéria északi, Kamerun északkeleti, Csád délkeleti részén, valamint a Közép-Afrikai Köztársaság nyugati régióiban) élő bororo törzs szokásai szöges ellentétben állnak az európai történelem során megszokott udvarlási szokásokkal, ugyanis a fekete kontinens szívében a férfiak azok, akik kidíszítik magukat és napokat töltenek testük ápolásával, hogy vonzóak legyenek a nők számára. A Gerewol nevű éves udvarlási ünnepségen a férfiak kerülnek rivaldafénybe (többek között részt vesznek egy yaake nevű táncversenyen is), amíg a hölgyek hátradőlnek, legeltetik szemeiket az erősebbik nem tagjain, majd kiválasztják életük párját. A táncversenyen egyébként három fős női zsűri elnököl.

<https://mult-kor.hu/het-bizarr-udvarlasi-szokas-a-nagyvilagbol-20150924?pldx=2&openImage=4475>

Mit gondoltok ezekről a példákról? Milyen érzések, gondolatok vannak bennetek?

A gyerekek válaszai:

- „jó, hogy nem ott élünk”
- „ ez nekem nagyon furcsa”
- „ha csak ott nyaralnék, ez akkor is megtörténhetne velem?”
- „és ha azt mondom, hogy én nem akarok a felesége lenni?”
- „két udvarló is leülhetne mellém a zsámolyra?”
- „mi van akkor, ha nem tetszik nekem, aki udvarol?”
- „mi van akkor, ha az, aki nekem tetszik, másnak ad szerenádot és máshoz ül le?”
- hú, én nem táncolnék a lányoknak
- „ez az udvarlási ünnepség vicces lehet!”
- „jól megnézném a táncoló fiúkat!”
- nálunk egészen más szokások vannak!”

Hogyan zajlik az udvarlás Európában/Magyarországon? Egyáltalán, udvarolunk még a 21. században? Vagy időt, energiát fektetni a kiszemeltünkbe már régimódi dologgá vált?

Az udvarlás szó eredete: Az udvarol az udvar szóból keletkezett, jelentése 1. Tetszését, szerelmét igyekszik elnyerni. | Gyakran találkozik, együtt van, rendszerint azzal a szándékkal, hogy feleségül vegye.

Valószínűleg abból a szokásból ered, hogy a párkeresés céljából a lányos házhoz járó legények többnyire az udvaron találkozhattak a lánnyal, csak ott maradhattak vele kettesben (a szobába, házba már csak akkor engedték be a legényt, ha nagyon határozott szándéka volt). Magyar néprajzi lexikon

Az ilyenkor szokásos kedveskedés, hódolat alapján a szó további, 2. jelentése: Hódolatát fejezi ki. Kedvében igyekszik járni valakinek.

A gyerekek válaszai:

- „Igen, mostanában is szokás az udvarlás, de ezt a szót nem használjuk.”
- „Ha tetszik valaki, azt szeretném valahogyan kifejezni.”
- „Úgy nevezem, hogy ő a kiszemeltem.”
- „Elsőre a külsejét figyelem meg, s ha tetszik, utána figyelem a beszédét, hangját, meg hogy jó fej-e.”
- „Nem párt keresek, csak ismerkedek, jól akarom érezni magam.”
- „Szeretnék minél több lányt megismerni.”
- „Fura érzés, amikor találkozunk a folyosón. Zavarban vagyok, ha rám néz.”

Tudnak-e a fiúk udvarolni? Hogyan fogadják ezt a lányok? Hogyan fejezheti ki egy lány, ha tetszik neki valaki?

A gyerekek válaszai:

- „Nem, egyáltalán nem tudnak!”
- „A fiúk ritkán kedvesek a lányokkal!”

- „A lányok mindig csak vihognak és folyton csapatosan járnak.”
- A fiúk durvák velünk, meg beszélnek.”
- „A lányoknak is lehet kiszemeltjük.”
- „A lányok is kimutathatják, ha tetszik neki egy fiú, de jobb, ha a fiú kérdezi meg, hogy találkozunk-e valamikor.”

Mitől vonzó egy fiú/lány? (csoportmunka egy nagy papíron)

Várható válaszok: erős, magas, csinos, szép, jól táncol/tud táncolni, intelligens, jó illata van, szép a mosolya, sportos, sikeres valamiben (sport, tanulás, zene stb.), kedves, jó vele beszélgetni, figyelmes, barátságos stb.

A gyerekek válaszai:

- jóképű/jól néz ki
- gazdag
- törődjön a lánnyal
- menő
- focizzon
- kedves
- ne legyen túl vékony, de legyen magas
- ne legyen nagyon elhízott/ne legyen pocakos
- sportos/szeret sportolni/ne legyen lusta
- jó testfelépítés/lányoknál modell alkat/izmos legyen
- erős
- szép
- szőke
- legyen jó ahumora
- szemüveges/ne legyen szemüveges (mindkettő megjelent ugyanabban a csoportban)
- ha jófej
- személyisége is lehet vonzó
- az arca szép/szép arc (több csoport is írta)
- ne kavarjon másokkal
- szem
- lehessen vele beszélgetni/legyen egy alapműveltsége/legyen okos/legyen tehetséges
- van stílusa
- haj
- egyéniség
- ruházat/hogy néz ki (összkép)
- a szép/visszafogott smink vonzó
- ápolt
- ha házas a lány, az vonzó, főleg, ha tud főzni
- kerek mellek/formás fenék

- ész
- szívesen megtesz értem „bármit”
- figyelmes velem, figyel rám
- legyen mély hangja
- ne legyen erőszakos (legyen gyengéd, figyeljen rám)
- ne legyen flegma

Hangulatteremtés, elmélyülés a témában:

Régi-módi: Elfelejtett szokásaink. Kb. az első két perc a **videóból** a régi ismerkedési, udvarlási szokásokkal kapcsolatban.

<https://www.youtube.com/watch?v=k44ZdQCfiEo>

Milyen szokások voltak régen?

Májusfa állítása, húsvéti locsolkodás, tánc a bálokon, vasárnapokon a templom utáni beszélgetés a téren, búcsúból tükrös szív ajándékba, tánciskola, szerenád, bálók, táncházak

Visszajelzések: kiteszik a szűrét, kosarat ad, petrezselymet árul

Milyen szokások vannak ma?

„megbökní” a facebookon, megjelölni instán/facebookon, „lecsekkolni”, moziba menni, elhívni egy kávézóba, sétálni, megnézni egy meccsén, buliba menni együtt

Milyen visszajelzéseket adhat ma egy fiú/lány ilyenkor?

mosoly, őszinte nevetés, szempilla rebegetése☺, kedvesség, megadni az elérhetőséget

A lányok is udvarolhatnak? Vagy a fiúknak kell kezdeményezni?

- „persze, a lányok is kezdek!”
- „a lányok is kifejezhetik, ha tetszik neki egy fiú”
- „jobb, ha a fiúk közelednek először”
- „a lány ne legyen túl harsány, ne nyomuljon”
- „jó, ha a fiú udvarias”
- „virágot adni még mindig szokás”
- „a kedvenc édességével is kedveskedhetek”
- „moziba a lány is elhívhatja a fiút”
- „az fizet, aki elhívta a másikat”

Idézetek/szólások/közmondások az udvarlásról, szerelemről kis papírszeleteken. Válasszatok ki az idézetek közül olyanokat, amelyeket igaznak érezték, vagy amiről mondanátok valamit. (Tetszik, nem tetszik, átfogalmaznád stb.)

Vicces videó: **Családháló: Így kell udvarolni**

<https://videa.hu/videoek/vicces/igy-kell-udvarolni...-IDvUVAOEiJq7cOnP>

Bud Spencer módra: <https://www.youtube.com/watch?v=gUzNaqxdwd0>

Kérdések a további beszélgetéshez (a Generációs beszélgetések anyagából válogatva):

1. Kitől tanultad a legtöbbet a kapcsolatokról és a szerelemről?

- a barátaimtól
- az első szerelmemtől
- a nagypapámtól
- regényekből (pl. Leiner Laura könyvei)

2. Milyen típusú kapcsolatok jellemzőek a családban? (hosszútávú, monogám, válások, élettársi viszony, mozaikcsalád, távkapcsolat stb.)

- „anya és apa középiskolás koruk óta együtt vannak”
- „anyának és apának is új kapcsolata van”
- „anya egyedül nevel”
- „van rengeteg új féltesóm anya új kapcsolata óta”
- „szinte mindenkinek elváltak a szülei az osztályunkban”
- „apa külföldön dolgozik, sokat van távol tőlünk”

3. Mi az a tipikus mondat, „tanács”, amit a leggyakrabban hallottál gyermekkorodban a párválasztásról, szerelemről, családról? (Pl. Ki milyen virágot szakít, olyat szagol.” „Megtalálja a zsák a feltjét.” „Egy csapat vagyunk.” „Mindig számíthatunk egymásra.”)

- „vigyázzak magamra”
- „válogassam meg a barátaimat”
- „legyek óvatos”
- „a szerelem sokszor fájdalmat okoz”
- „a család a legnagyobb érték”
- „mindenkinek szüksége van arra, hogy elfogadják és szeressék”
- „a döntéseim előtt mérlegeljek, mi lehet a következmény”
- „ne csak a külsőt figyeljem, hanem a belső értékeket is”

4. Milyen érzelemkifejezési módokra emlékszel gyerekkorodból a családban? Láttad-e a szüleidet kézen fogva sétálni, megölelni egymást, puszit/csókot adni a másoknak?

- megfogják egymás kezét
- mindig adnak egymásnak puszit, amikor találkoznak
- kedvesen beszélnek egymással
- anyának csillog a szeme, amikor apára néz
- apa megérinti anya hátát, előreengedi az ajtóban
- megfogják egymás kezét, amikor szemben ülnek egymással az asztalnál
- megérintik a másik vállát

5. Szerinted mi a szerelem? Hogyan fejeznéd be: A szerelem az, amikor...

(hozok idézeteket és/vagy rövid mesét a szerelem témájában)

- *ránézek és elolvadok*
- *amikor nagyon tetszik a másik*
- *amikor úgy érzem, nélküle nincs értelme az életnek*
- *amikor mindig vele akarok lenni*
- *amikor zavarba jövök a nézésétől*
- *amikor egyszerre jó érzés és egyszerre fáj*
- *amikor verseket olvasok és szerelmes dalokat hallgatok és közben rá gondolok*
- *amikor nem tudok aludni, annyira hiányzik*
- *amikor féltékeny vagyok, hogy mit csinál, kivel van épp*

6. Mit kérdeznél meg a szüleidtől/nagyszüleidtől párkapcsolat, szerelem, udvarlás témájában, ha lenne bátorságod, lehetőségged megkérdezni? (Volt ilyen könyv, hogy

A társalgás és udvarlás könyve. Fent van az oszk.hu-n!)

- *„hogyan találkoztak?”*
- *„mi tetszett meg a másikban?”*
- *„vannak-e vicces sztorik róluk ebből az időszakból?”*
- *„tudták-e vagy mikor érezték, hogy össze akarnak házasodni?”*
- *„a szüleid mit szóltak a kapcsolatukhoz?”*
- *„féltékenyek voltak-e a másikra?”*
- *„ez jó ötlet, hazamegyek és megkérdezek tőlük ezt és azt...”*

Lezárás

összegzés

Mellékletek:

"Tudom én még, hogy hogyan kell udvarolni!" - mondja 76 éves, imádott nagyapám. "Húha, hogy ma van az évfordulónk???" (Ennyi azért talán belefér.)

Ráadás

Érdekesség a testbeszéd világából:

<https://petofilive.hu/2017/02/18/14-orszag-14-kulonbozo-udvozesi-forma/>

Activity: hogyan fejezheted ki, hogy tetszik a másik? hogy ellenszenves? a barátja/barátnője tetszik igazán (nem az, aki udvarolna) - mutogatás

szerelem, lángolás, féltékenység - körülírás beszéddel

házasságkötés, udvarlás, szerelem, galambok - rajz készítése